

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ СЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY
FACULTY OF PHILOSOPHY AND POLITICAL SCIENCE

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И ПОЛИТОЛОГИИ

ЖАС ҒАЛЫМДАР МЕН СТУДЕНТТЕРДІҢ
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ
АЛМАТЫ, 8-11 СӘУІР 2014 ЖЫЛ

1 ТОМ

MATERIALS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
OF STUDENTS AND YOUNG SCIENTISTS "WORLD OF FARABI"
ALMATY, 8-11 APRIL 2014 YEAR
PART 1

МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
СТУДЕНТОВ И МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ «ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
АЛМАТЫ, 8-11 АПРЕЛЯ 2014 ГОДА
ТОМ 1

- Джусипбекова Д.Е., Жаназарова З.Ж. ЦЕРЕБРАЛДЫ ПАРАЛИЧ АУРУЫНА ШАЛДЫҚҚАН МҮГЕДЕК БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУ ЖӘНЕ ЖАЗУ ФУНКЦИЯЛАРЫНА КОРРЕКЦИЯЛЫҚ ЖҰМЫСТАР ЖҮРГІЗУ 286
- Еселбаева Д., Нұран Д.Н. ЖАЛҒЫЗБАСТЫ АНАЛАР ҚАЗІРГІ ҚОҒАМНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ РЕТІНДЕ 290
- ✓ Жарменова А.Қ., Шеденова Н. У. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СУИЦИД МӘСЕЛЕСІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ГЕНДЕРЛІК АРАҚАТЫНАСЫ 294
- Жумашева А.М., Жаназарова З.Ж. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ОРИЕНТАЦИЯ СТАРШЕКЛАССНИКОВ С НАРУШЕНИЯМИ СЛУХА 297
- ✓ Жауынбай Т.Л. Шеденова Н. У. ҚАЗАҚ ОТБАСЫНДАҒЫ ГЕНДЕРЛІК ТӘРБИЕНІҢ РӨЛІ 298
- ✓ Жолдасханова М.Б., Шеденова Н.У. ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАН ҚОҒАМЫНДАҒЫ ӘЙЕЛДЕРДІҢ РӨЛІ 300
- Кемелбекова Ф.Р., Нурбекова Ж.А. ЗАМАНАУИ ҚОҒАМДАҒЫ ЖАСТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТЕНУІ МЕН ҚАЙТА ӘЛЕУМЕТТЕНУІНІҢ КЛАССИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ КОНЦЕПЦИЯЛАРЫ 303
- Косжанова С.С., Чинасилова А.М. ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ СТУДЕНТ ЖАСТАРДЫҢ КӘСІБИ БАҒДАРЛАНУЫ: ӘЛЕУМЕТТАНУ-БАСҚАРУШЫЛЫҚ АСПЕКТ 308
- ✓ Кыдырмоллаева Э.К., Шеденова Н.У. РОЛЬ ЖЕНЩИНЫ В НАУКЕ 312
- Қағазшай Ә.Қ., Айдарбекова А.С. ТІЛДІК ҚҰНДЫЛЫҚ – ҚОҒАМДЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК ҚҰБЫЛЫС РЕТІНДЕ 316
- ✓ Қайырханова А. О., Шеденова Н. У. ГЕНДЕР ТҮСІНГІ ЖӘНЕ ГЕНДЕРЛІК ТЕНДІКТІҢ ҰЛТТЫҚ МЕХАНИЗМІ 320
- Көшербай Ф., Абдикерова Г.О. ХАЛЫҚТЫҢ АЗ ҚАМТЫЛҒАН ЭТНИКАЛЫҚ ТОПТАРЫНДАҒЫ ЖАСӨСПІМДЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК СИПАТТАМАСЫ 323
- Қалшабеков Н.С., Жанбиршина Н.Ж. ҚАЗАҚСТАН ЖАСТАРЫНЫҢ ДІНИ ДҮНИЕТАНЫМЫН САПАЛЫҚ ЖЕТІЛДІРУ 325
- У Мырзабекова А.А., Шеденова Н.У. МОЖЕТ ЛИ СПОРТ БЫТЬ «МУЖСКИМ» И «ЖЕНСКИМ»? 330
- Лисовская К., Маульшариф М. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГЕНДЕРНОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН 333
- Сансызбаева А. ПРОБЛЕМЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРОЦЕССА УСЫНОВЛЕНИЯ ДЕТЕЙ В РК 335
- Сияз Г.Н., Мамытқанов Д.Қ. ЕСТУ МҮШЕСІ БОЙЫНША МҮГЕДЕКТЕРМЕН ӘЛЕУМЕТТІК ЖҰМЫС 339
- Төленбай А., Болысбаева С.М. ЖАС ОТБАСЫ МӘСЕЛЕСІ – МЕМЛЕКЕТ МӘСЕЛЕСІ 343

СЕКЦИЯ ОБЩЕЙ И ЭТНИЧЕСКОЙ ПЕДАГОГИКИ

- Жусупова А., Кудайбергенова К., Елеуова Г. ИНТЕРНЕТ КАК МЕДИАСРЕДА И СРЕДА ОБИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ 348
- Литвинова М., Даукен М. ВЛИЯНИЕ ТЕЛЕВИДЕНИЯ НА ПОЛОВУЮ ИДЕНТИФИКАЦИЮ МОЛОДЕЖИ 350
- Даутбаева Т. ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ НА МОЛОДЕЖЬ 353
- Гумерова А., Данике К., Серикова К. МЕСТО ВИРТУАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ В ЖИЗНИ МОЛОДЕЖИ 355
- Төлеубаева Т.Т., Елеманова Э.У. ЖОҒАРЫ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА КӘСІБИ БАҒДАР БЕРУ ҮРДІСІНДЕГІ ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГТЫҢ РӨЛІ 357

тазалығы сияқты жұмыстарды бірте-бірте меңгеруі тиіс. 12-13жастан бастап тамақ даярлауды үйреткен дұрыс. Іс тігу, үй-ішін көңілге қонымды үйлестіре қою сықылды жұмыстардың қыз балаға тікелей қатысты екендігін түсіндіру қажет. [2]

Қыз балаға өмірде жүктелетін жауапкершілік аз емес. Отбасындағы басқа балаларға көмекші болып, болысып жүреді. Қызы бар үйдің өзіндік қызығы бар. Сезімталдық пен мейірімділікті отбасындағы өз ролін меңгеруге негіз ету керек. Отбасындағы келіннің ролі өзінің келген ортасын сыйлау, құрметтеу арқылы үй-ішінің тірліктерін атқаруды меңгерумен басталып, отбасылық қарым-қатынастың реттелуі келіннің іс-әрекетінен көрініс табады. Қайын жұрттың атын атамау, ат тергеу, үлкенге құрмет көрсетіп, бата алу, сәлем жасап, алғыс алу сияқты сыйластықтың кілті келін де болуы тиіс.

Қазақ отбасында күйеу бала ролін алып жүрудің өзіндік қырлары бар. Күйеу балаға ғана қатысты қайын жұрттың үлкенінен кішісіне дейін тіл табысу, көңілінен шығу-қудалық қарым-қатынасты реттеудің бастысы, оның қайырымдылығына сай жүктеледі. «Күйеу атымен күл тасы» деген мәтел күйеу баланың қандай тұрмыстық жұмыстарға дейін көмектесетіндігін көрсетсе, оның сыйласымға ие болуын «әкенің жақсылығы жездедей-ақ» деп бағалаған. Қазақтың тұрмыстық өміріндегі әлеуметтік рөлдер осылайша ерекшелене түседі. Туыстық жақындықтарға байланысты қазақы этноәлеуметтік рөлдер өз сипаттарын заманға сай жақсарта отырып, ұлттық ерекшеліктерді де жоғалтпауға, құндылықтарын бағалауға, оның тәрбиелік маңызын арттыруға үлес қосады. [3]

Қазақстан Республикасын мызғымас, біртұтас мемлекет ретінде көру мұратымыз болса, онда бақытты отбасылық өмірге жасөспірімдерді баулу да басты мақсат болатыны сөзсіз. Қазақ халқының өзіне сай ұлттық құндылықтарын дәріптеу арқылы тәрбиелеу ұлт ұрпағын жаһандану кезеңіне өз ерекшелігімен жетіліп, кемелденіп жетеді деген мүддені алуға ұмтылғанмыз жөн.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Гендерлік қатынастар — Уикипедия, Қазақша Ашық Энциклопедия kk.wikipedia.org
2. «Бізге еуропалық үлгідегі гендерлік саясаттың түк қажеті жоқ» | Otyrar.KZ kz.otyrar.kz»2013/11/bizge-europalyk-ylgidegi-...
3. Қоғамдағы әйелдерге қатысты гендерлік мәселелер kk.convdocs.org/docs/index-3130.html...

Жолдасханова М.Б.

Әл-Фараби атынд. Қазақ Ұлттық университеті

*Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс
кафедрасының 3 курс студенті*

Шеденова Н.У.

Әлеуметтану ғылымдарының докторы,

әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс

кафедрасының профессоры

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАН ҚОҒАМЫНДАҒЫ ӘЙЕЛДЕРДІҢ РӨЛІ

Қазақ әйелі туралы сөз қозғау үлкен жауапкершілікті талап етеді. Өйткені әйел – біздің анамыз, ақ жаулықты әжеміз, әпке-сіңіліміз. Ол бізге тоғыз ай, он күн толғатып, «тар құрсағын кеңейтіп, тас емшегін жібітіп» өмір сыйлаған жан. Қазақ әйелі дәстүрлі мәдениеттің бесігін тербетіп, әйелдіктен даналыққа, отбасы, ошақ қасы тірлігінен